Ministerstwo
Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.305.2026

Warszawa, 27 lipca 2026 r.

Pani

Małgorzata Kidawa-Błońska

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Senatorkę Ewę Monika Kaliszuk 10 czerwca 2026 r. na 60. posiedzeniu Senatu, przedstawiam następujące informacje.

Potrzeba likwidacji instytucji ubezwłasnowolnia wynika nie tylko ze zmieniających się warunków społecznych i kulturowych, zwłaszcza dotyczących postrzegania osób z niepełnosprawnością, ale także zobowiązań krajowych i międzynarodowych. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona 13 grudnia 2006 r. w Nowym Jorku nakłada na państwa-strony obowiązek podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do wsparcia, którego mogą potrzebować przy korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych.

Przyjęty przez Radę Ministrów projekt ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji realizuje także standard obowiązujący w regionalnym systemie ochrony praw człowieka Rady Europy. Z orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika jednoznacznie, że ubezwłasnowolnienie jest niezgodne z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r. Pozbawia bowiem w sposób automatyczny osobę ubezwłasnowolnioną autonomii decyzyjnej w sferze prawa cywilnego, rodzinnego, wyborczego i administracyjnego.

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33

Nie ma przy tym możliwości weryfikacji zasadności dalszego ubezwłasnowolnienia na wniosek osoby ubezwłasnowolnionej.

Zastąpienie instytucji ubezwłasnowolniania modelem wspieranego podejmowania decyzji realizuje krajową *Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030* oraz wpisuje się w założenia *Krajowego Programu Działań wobec Chorób Otępiennych*, *polityki publicznej do roku 2030*.

Ministerstwo Sprawiedliwości, projektując ustawę o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji, współpracowało z przedstawicielami nauki, środowiskiem medycznym oraz organizacjami pozarządowymi reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami. Opracowane rozwiązania uwzględniają zarówno konieczność zabezpieczenia osób z niepełnosprawnościami, osób im najbliższych jak i realizację standardu ochrony praw człowieka. Istotna była także konieczność zabezpieczenia pewności obrotu prawnego i porządku publicznego.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przedstawiony:

1. sądom powszechnym (wszystkich szczebli);
2. Naczelnej Radzie Adwokackiej;
3. Krajowej Izbie Radców Prawnych;
4. Krajowej Radzie Notarialnej;
5. Naczelnej Radzie Lekarskiej;
6. Centralnemu Instytutowi Analiz Polityczno-Prawnych;
7. Stowarzyszeniu Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”;
8. Fundacji Court Watch Polska;
9. Fundacji na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego;
10. Stowarzyszeniu Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej;
11. Stowarzyszeniu Sędziów Polskich Iustitia;
12. Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS;
13. Stowarzyszeniu Absolwentów i Aplikantów Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury Votum;

14. Stowarzyszeniu Sędziów Rodzinnych w Polsce;
15. Stowarzyszeniu Sędziów Rodzinnych Pro Familia;
16. Stowarzyszeniu Amnesty International;
17. Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
18. Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
19. Fundacji im. Królowej Polski św. Jadwigi;
20. Polskiemu Związkowi Niewidomych;
21. Polskiemu Związkowi Głuchych;
22. Polskiemu Forum Osób z Niepełnosprawnościami;
23. Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
24. Fundacji „Godność Pacjenta”;
25. Fundacji Mir;
26. Fundacji Polska Bez Barier;
27. Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka”;
28. Fundacji Szansa – Jesteśmy Razem;
29. Fundacji TUS;
30. Fundacji Synapsis;
31. Izbie Pracodawców Polskich;
32. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Polsce;
33. Kongresowi Polskiego Biznesu;
34. Krajowej Izbie Gospodarczej;
35. Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej;
36. Krajowej Radzie Spółdzielczej;
37. Ogólnopolskiej Federacji Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
38. Polskiej Organizacji Franczyzodawców;
39. Polskiej Radzie Biznesu;
40. Stowarzyszeniu Samozatrudnieni;
41. UNICORN Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
42. Związkowi Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL;
43. Związkowi Pracodawców Klastry Polskie;
44. Krajowemu Związkowi Banków Spółdzielczych;

45. Polskiej Izbie Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych;
46. Polskiej Izby Ubezpieczeń;
47. Związkowi Banków Polskich;
48. Ogólnopolskiemu Związkowi Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych;
49. Fundacji Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych;
50. Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości;
51. Polskiemu Związkowi Emerytów Rencistów i Inwalidów;
52. Stowarzyszeniu Klubu Seniora „Pogodna Jesień”;
53. Stowarzyszeniu Klub Seniora „Nadzieja”;
54. Stowarzyszeniu Na Rzecz Wspierania Aktywności Seniorów „AS”;
55. Dziełu Odbudowy Miłości, Fundacja D.O.M.;
56. Fundacji Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym;
57. Fundacji Widziani;
58. Krakowskiej Fundacji Hamlet;
59. Instytutowi Emerytalnemu;
60. Caritas Polska;
61. Fundacji Instytut Polityki Senioralnej;
62. Koalicji „Na pomoc niesamodzielnym” - Związek Stowarzyszeń;
63. Stowarzyszeniu Instytucji Niezależnego Życia;
64. Fundacji Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
65. Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
66. Stowarzyszeniu Obywatelski Parlament Seniorów;
67. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Współpracy Rad Seniorów;
68. Fundacji Avalon;
69. Stowarzyszeniu Polski Instytut Spraw Niepełnosprawnych;
70. Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych RAZEM;
71. Fundacji im. Nikoli Tesli;
72. Krajowej Radzie Komorniczej.

Ponadto projekt przekazano do zaopiniowania:

1. Prokuratorowi Krajowemu;
2. Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
3. Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Krajowej Radzie Sądownictwa;
6. Sądowi Najwyższemu;
7. Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu;
8. Radzie Legislacyjnej;
9. Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
10. Rzecznikowi Praw Dziecka;
11. Rzecznikowi Praw Pacjenta;
12. Związkowi Pracodawców Business Centre Club;
13. Federacji Przedsiębiorców Polskich;
14. Konfederacji Lewiatan;
15. Polskiemu Towarzystwu Gospodarczemu;
16. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
17. Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców;
18. Związkowi Rzemiosła Polskiego;
19. Forum Związków Zawodowych;
20. NSZZ „Solidarność”;
21. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
22. Radzie Dialogu Społecznego;
23. Instytutowi Wymiaru Sprawiedliwości;
24. Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Rządowy proces legislacyjny przebiegał w pełni transparentnie. Zgłaszane w ramach konsultacji uwagi były poddawane wnikliwej analizie. Wszelkie dokumenty dotyczące uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania, w tym tabele ze zgłoszonymi uwagami wraz ze stanowiskiem projektodawcy, znajdują się na stronie Rządowego Procesu Legislacyjnego:

https://legislacja.gov.pl/projekt/12392502. Tam też dostępna jest Ocena Skutków Regulacji. Przebieg prac parlamentarnych nad projektem można obserwować za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Sejmu RP:
https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=2645

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/